

889.59
IAT

Π. Ε. ΙΑΤΡΙΔΟΥ
ΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΤΟΥ
ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΑΓΩΓΕ

889-59
IAT

7770
211
4
14
15
454
35-18-5-
15
3
1
15
4
62

ΕΝ

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ

ΤΟΥ

ΚΡΙΤΙΚΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ.

ΥΠΟ

Π. Ε. ΙΑΤΡΙΔΟΥ.

ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Η ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

1866.

ΕΝ

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ

ΤΟΥ

ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΔΡΑΜΟΣ.

ΥΠΟ

Π. Ε. ΙΑΤΡΙΔΟΥ.

ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Η ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

1866.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
— ΧΑΝΙΩΝ —

Αδφ. αριθ. 19562

Χρονολ. Είσαγ. Μ.3.1963

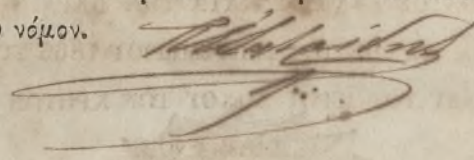
ΕΙΔΙΚΟΤΗΣ. Φ. 7002. 42

Αριθ. 889.59/187.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΧΑΝΙΩΝ

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφήν
τοῦ Συντάκτου θεωρεῖται κλοπιμαῖον καὶ καταδιώκεται
κατὰ τὸν νόμον.

1808

ΤΗ
ΗΡΩΙΚΗ ΣΚΙΑ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΣ
ΕΥΜΕΝΙΟΥ.

ΠΕΣΟΝΤΟΣ ΕΝΔΟΞΩΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ
ΜΥΡΩΝΑ ΜΑΧΗΝ ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1866 ΣΥΝΑΦΘΕΙΣΑΝ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΔΟΧΟΥ ΤΩΝ ΚΡΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΟΘΩΜΑΝΩΝ.

Τὸ ποίημα τὸδε

Ἄφιερόϊ

Ὁ Συνθέσας.

THE

SECRET

FOR THE

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

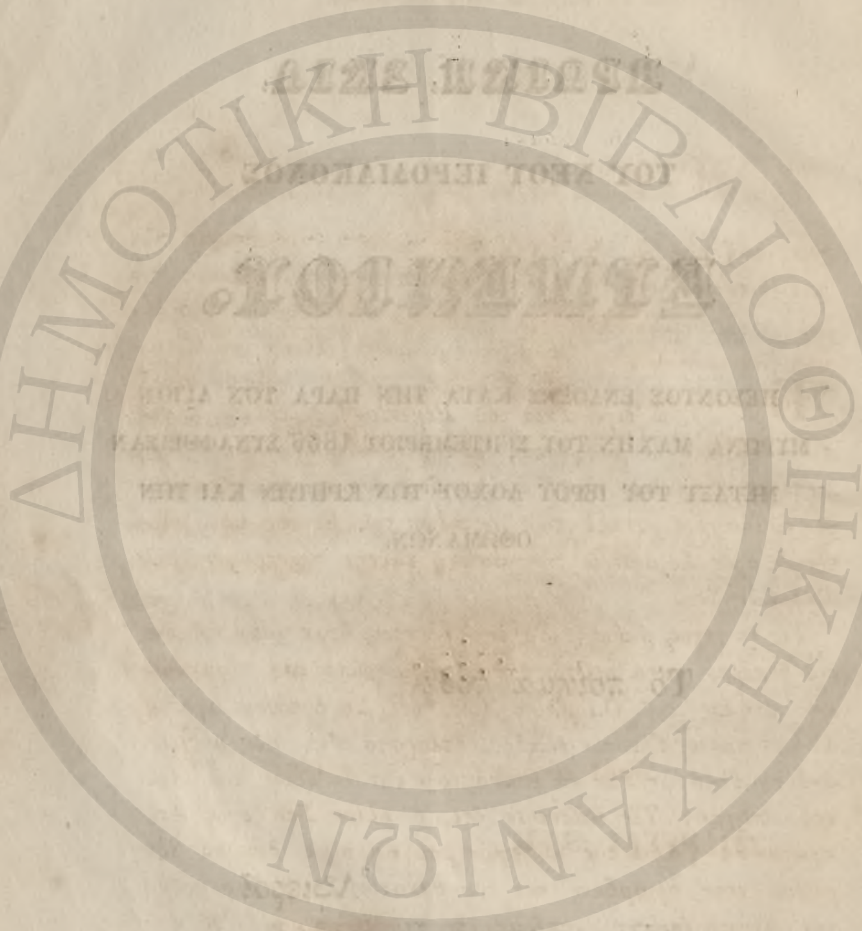
SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

Ἴερὰ Σκιά!

Πρὸς Σε, ὦ Ἴερὰ Σκιά τοῦ Εὐμερίου! Πρὸς Σε, ὦ ρέε Διάκε τῆς ἐποχῆς μας, ὅστις, διὰ τοῦ πολυτίμου αἵματός Σου, ἐπότισε τὸ ἡρώϊκόν τῆς Πατρίδος Σου ἔδαφος καὶ τροπαιοῦχος ἀρεδείχθης μεταξύ τῶν μεγάλων τοῦ ἔθνους μας μαρτύρων, πρὸς Σε ἀφιερῶ τὴν ἀσθεῆ ταύτην περιγραφήν τῶν θριάμβων Σου.

Τίς ἐπίστευε, μαθητῆς Σὺ ἐν Ἀθήναις, ὅταν μιᾶν τοῦ ἔαρος ἐσπέραν κατὰ πρῶτον ἐγνωρίσθημεν ὑπὸ τὰς οὐρανομήκεις στήλας τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς, ὅτι Σὺ ὁ τόσο ἀγαθὸς, ὁ τόσο πρῶτος, ὁ τόσο εὐειδὴς, ἐπέπρωτο διὰ τῶν μυθικῶν ἀνδραγαθιμάτων Σου νὰ ἐπαγαγέῃς τὴν ἔνδοξον τοῦ Διάκου ἐποχῆν; Τίς ἐπίστευε ὅτι, ὁ φίλος Σου ἐγὼ, ἐπέπρωτο νὰ βάλω τὸν κάλαμόν μου εἰς αἷμα διὰ νὰ ἐξυμνήσω τοὺς θριάμβους καὶ τὸν θάνατόν Σου; Ἐνθυμοῦμαι τὴν ἀτυχή ἐκείνην ἐσπέραν τῆς γνωριμίας μας! Ἡ ἀπέρτατος πλάτεια τῶν στηλῶν ἔγμεν ἀμαζῶν καὶ πάσης τάξεως ἀνθρώπων. Ἡ Μουσικὴ ἀνέπεμπεν ἑραρυμόνια ἄσματα καὶ τὸ ὄρατον φῶλον τῆς Πρωτευούσης περιέκοσμεν τὴν πολυπληθῆ ἐκείνην συνάθροισην. Ἐγὼ ἐγὼ ἐπρόσεχα καὶ εἰς

τῆρ παραμικρὰν στροφὴν τῶν ὀργάνων, Σὺ ἀπ' ἐναντίας,
ὡς ξένος τοῦ κόσμου τούτου, ἐθεώρεις ἀσκαρδαμυκτεὶ τὸν
ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως σκελετώδη ραδὸν τοῦ Παρθενῶνος, καὶ
ἐθαύμαζες, φαίνεται, τὴν ἀρχαίαν δόξαν καὶ εὐκλείαν τῶν
Προγόνων μας. Κύριος οἶδε τί ἀρεπόλεις τότε κατὰ τοῦτ'!
Βεβαίως τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ δόξα ἐκνυμαιοῦτο ἐντὸς τοῦ στή-
θους Σου.

Ἀναπαύθητι, ὦ Ἁγία Σκιά! ἀρκετὰ ἠνδραγαθήσας! ἀρ-
κούντως τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα ἱερὸν χρέος Σου ἐξεπλήρωσας! ἡ
μνήμη Σου θέλει μείνει ἀρεξάλειπτος τῆς καρδίας μας, καὶ ἡ
Ἱστορία θέλει Σοὶ πλέξει τὸν ἀμάραντον τῆς δόξης στέφανον.
Ἀπελθε καὶ Σὺ ἐν τῇ χορείᾳ τῶν λοιπῶν τοῦ ἔθνους μας
μαρτύρων! Περικυλώσατε ἄπαρτες τὸν θρόνον τοῦ Ὑψίστου
καὶ δεήθητε ὑπὲρ τῆς αἰσίας ἐκβάσεως τοῦ Ἀ γ ῶ ρ ὁ ς μ α ς.

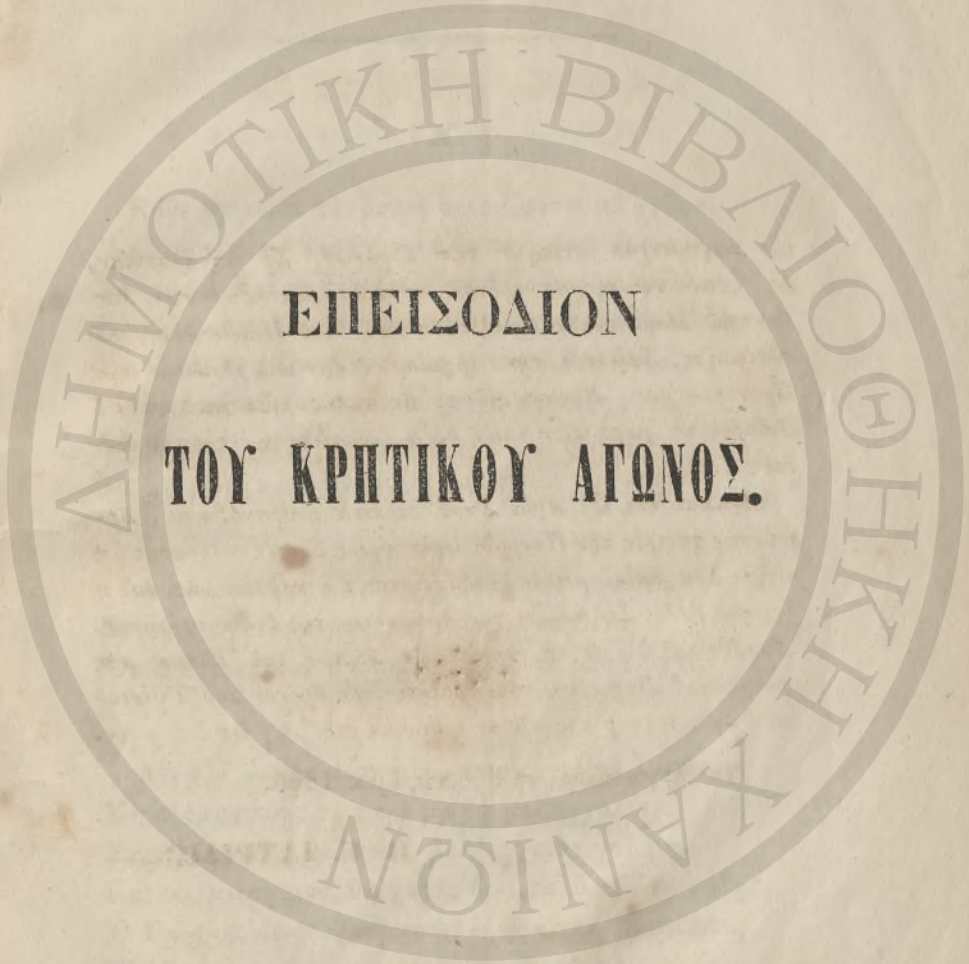
Ἐν Ἀργοστολίῳ, τῆ 8ῃ Νοεμβρίου 1866.

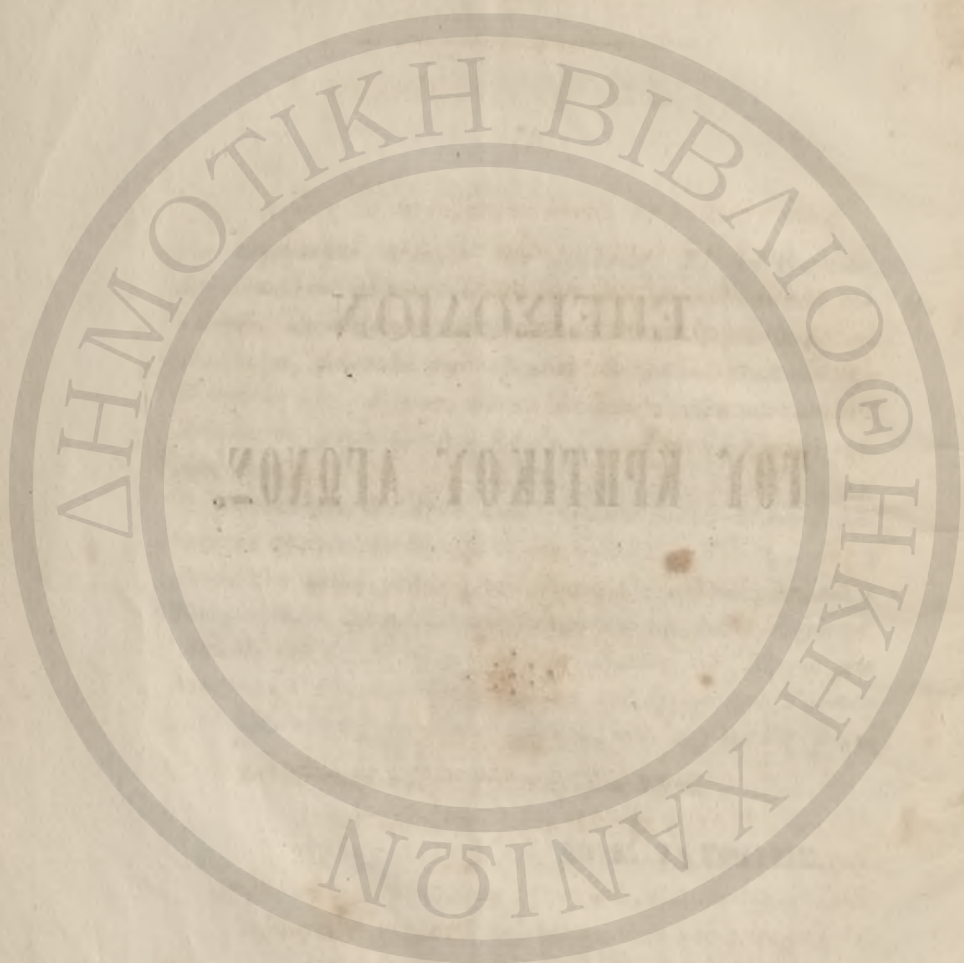
Π. Ε. ΙΑΤΡΙΔΗΣ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΤΗΣ ΕΣΘΙΑΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ

ΤΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ.

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΤΟΥ ΚΡΙΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ.

Α΄.

Κάθε χειμῶνα τὰ βουνὰ σκεπάζονται μὲ χιόνια,
Ἄλλ' ἔρχεται ἡ ἀνοιξὴ καὶ ὅλα τὰ χιόνια λύνουν,
Τὰ γυμνὰ δένδρα ξαναζοῦν, στολιζονται μὲ φύλλα
Κ' οἱ ξεροὶ κάμποι στρώνονται μὲ πράσινα λουλούδια·
Γιατὶ καὶ τῆς Πατρίδας μας ἡ τύχη δὲν ἀλλάζει;
Μήπως καταδικάσθηκε αἰώνια νὰ στενάξει;
Ἢ μήπως καὶ οἱ τύραννοι αἰώνια θὲ νὰ ζοῦνε
Ὡς ζῆ αἰώνια ὁ θάνατος νὰ κατατρώῃ τὸν κόσμον;

Αὐτὰ ἔλεγε μὴ δύστυχη, σεβάσμια γυναῖκα
Σὲ μίαν ἀγγελόμορφη καὶ ἀνθηρὴ παρθένα
Ὅπου ἐστεκότου σιωπηλὴ καθὼς τὸ μεσανύχτι.

Δὲν εἶν' ἀκόμα κόρη μου, καιρὸς γὰρ νὰ λυπᾶσαι·
Μὴ προμαντεύης τὸ κακὸ μὲ τὴ μελαγχολία.
Συχνὰ ἀγριεὺ' ἡ θάλασσα, ἀλλ' ἔρχεται γαλήνη
Καὶ σὺ, μικρὴ μου, θὰ χαρῆς ὅσῳ πολὺ καὶ ἂν κλάψης.
Ὁ Γιώργης δὲν πολυάργησε, ἡ ὥρα τὸν προσμένει.
Τὰ Ἀποκώρων' ἀπ' ἐδῶ τραβᾶνε δέκα ὥραις,
Καὶ θὰ διαβῆ πολλὰ βουνὰ καὶ δύσβατα λαγκάδια
Μὲ ὄλη τὴν προφύλαξι ἀπ' τοὺς σκληροὺς ἐχθροὺς μας.

B'.

Ἄξαφν' ἀκούσθηκε μικρὴ ἀντάρα
Εἰσὲ μιὰ φράχτη ἐκεῖ κοντά·
Κ' ἡ δὴ σπηκώθηκαν μὲ μιὰ λαχτάρα·
Τρέχουν νὰ ἰδοῦνε τ' εἶν' ποῦ βροντᾷ.

Γιῶργη μου, ἐφώναξε ἡ δύστυχη νέα
Σὺ εἶσαι λεβέντη μου, δὲν εἶν' ἐχθρός;
Τὸ ξίφος ἔγυμνωσε, τρέχει γενναία
Μὲ πόδι ἄφοβο προβαίνει ἐμπρός.

Πλὴν ἀπατήθηκε ἡ φτωγὴ κόρη·
Δὲν εἶν' ὁ Γιῶργης, ἀλλὰ πουλι
Πᾶξφρα ἐπέταξε ψηλὰ ἄστα ὄρη
Μὲ μιὰ μεγάλῃ σαραβολή.

Μ' ἓνα χαμόγελο πικρὸ ἄστο στόμα
Στὴ παραμμένα της λείει θλιβερά,
Μάννα, ὁ Γιῶργης δὲν ἦλθ' ἀκόμα,
Μάννα μὲ δέρνει ἰδέα σκληρά!

Ἴσως οἱ βάρβαροι, οἱ ἄπιστοι ἐκεῖνοι!...
Ἄλλ' ὄχι! ἡμαρτον, δὲν ἔμπορεῖ·
Ὁ Θεὸς τὸ πλάσμα του δὲν τὸ ἀφίνει
Στὴ γῆ ἀπροστάτευτο νὰ μαρτυρῇ.

Ὁ Γιώργης, μάννα μου, ἂν τόσο νέος
Ἐχῆ τὸ θάρρος ἑνὸς θερμοῦ,
Εἶναι ἀτρόμητος, εἶναι γενναῖος
Ἐχει τὴ δύναμι τοῦ λειονταριοῦ.

Ἄπ' ὅλα τοῦτα ἔχει τὸ μῖτος
Τὸ ἀδιάλλακτο ὡς κι' ὁ ἐχθρὸς,
Κι' αὐτὸ μὲ κάνει νὰ λέγω ἴσως
Σφάζοντας Τούρκους πέση νεκρός.

Θυμοῦμαι, ἦτανε μιὰ ὠραία αὐγοῦλα.
Ὁ ἥλιος πρόβαινε ἀπ' τὰ βουνά,
Οὐράνια ἔπεφτε γύρω δροσοῦλα
Ὅταν μ' ἐκάλεσε καὶ σιγανὰ,

Ἄννα, μοῦ εἶπε, γλυκεριά μου ἐλπίδα,
Θά φύγω, μάτια μου, μὴ λυπηθῆς·
Μὲ κράζει, Ἄννα μου, ἱερὰ Πατρίδα
Μὴ χύσης δάκρυ, μόν' νὰ εὐχηθῆς.

Ἐνῶ μοῦ ἐμίλειε, μιὰ θεία ἀκτίνα
Ἄπ' τὰ οὐράνια κατέδῃ ἐκεῖ·
Εὐλόγασε, φαίνεται, τὰ λόγια ἐκεῖνα
Ὅπου ἐπρόφερνε μὴ ἀνδρεία ψυχῇ,

Ἄννα, σπρώχθηκαν! μᾶς κυνηγᾶνε
Οἱ ἐχθροὶ τοῦ τόπου μας οἱ τρομεροί!
Ταῖς σάρκαις ὄλων μας θέλουν νὰ φᾶνε
Θανάτου τύχη μᾶς καρτερεῖ!

Τὰ γιγταγάνια τους αἱματωμένα
Νέων καὶ γερόντων κόβουν ζωαῖς.
Τόσα κεφάλια ἔχουν κομμένα!
Τὸ αἷμα τρέχει ἴσταῖς λαγκαθιαῖς!

Ταῖς ἐκκλησιαῖς μας περιφρονοῦνε!
Τὰ ἄγια σκεύη ποδοπατοῦν!
Τοῦ Χριστοῦ αἷμα ζητοῦν νὰ πιοῦνε
Κ' εἰς ἄλλα αἵματα νὰ βαπτισθοῦν!!

Τὰ βρέφη ἀρπάζουνε, τ' ἀθῶ' ἀγγελοῦδιχα
Ποῦ ἔχουν τὰ χεῖλη τους εἰς τὸ βυζί!
Κάτω τὰ ρεῖχνουνε νεκρὰ λουλούδιχα
Καὶ τὴ μαννοῦλά τους νεκρὴ μαζή.

Δὲν εἶναι, Ἄννα μου, γιὰ ἐμᾶς ἐλπίδα
Δὲν εἶναι κόσμος, οὔτε ζωὴ,
Ἐνόσω ὑπάρχει μία ρανίδα
Τούρκικο αἷμα μ' ἐμᾶς νὰ ζῆ.

Δὲν ἔχεις τέκνα, Χριστοῦ ὀρησκεία,
Πατρίδα, κτήματα, οὔτ' ἔθνισμό,
Ὅπου ἀναπνέει ἡ τυραννία
Ὁ ἀέρας χύνει ἀφανισμό.

Εὐχῆσου με, Ἄννα, γιὰ νὰ γυρίσω
Γιομάτος δόξα, παλληκαριὰ,
Καὶ τοὺς θριάμβους μας νὰ σοῦ ἱστορίσω
Τί κατορθῶν' ἡ ἐλευθερία.

Εἶπε καὶ μ' ἔσφιξε γλυκὰ 'στὸ στήθος
Στὰ χεῖλη μου ἔδωκε φιλὶ γλυκὸ,
Σεμνὸ, ὑπερήφανο εἶχε τὸ ἦθος
Κι' ἔνα μεϊδιάμα ἀγγελικό.

Ἐδέθ' ἡ γλῶσσά μου, τὸ φῶς μου ἐσβύσθη,
Ἦέρασε ὦρα κ' ἤμουν νεκρά!
Ὅταν συνῆλθα, πλέον ἀφανίσθη...
Ὁ Γιώργης, πέταξε πολὺ μακρά.

Γ.

Τὸν κύκλο του 'στὸν οὐρανὸ ὁ ἥλιος εἶχε κάμει
Κ' εἰς τὰ γαλάζια κύματα ἐκρύφθηκε μὲ δόξα
Ἄφοῦ ἔρριξε μία χρυσὴ καὶ ὕστερη ἀχτίδα
Στ' ἀγγελικὸ τὸ πρόσωπο τῆς Ἄννας ὀποῦ κλαίει.

Στεκότουγε γονατιστή σὲ κεντισμένο στρῶμμα
 Στρῶμμα 'ποῦ ἡ φύση ἐχάρισε τῆς γῆς μὲ τὰ λουλούδια·
 Κατέβαιν' ἓνα δάκρυ τῆς τρεμουλιαστά, καὶ πέφτει
 Σ' ἓνα λουλοῦδι ἀνοιχτό, κι' ἐκεῖνο εὐθὺς κλειδώνει
 Νὰ τὸ φυλάξῃ μυστικά μὴ τοῦ τὸ πάρῃ ὁ ἥλιος.
 Κλεῖ ἓνα μυσῆριο ὀλόκληρο τὸ δάκρυ αὐτὸ τῆς Ἄννας!...
 Πατρίδα ὅποιος ἀγάπησε κι' ἐλάτρευσε ἀγγέλους
 Ἐκεῖνος μόνος ἠμπορεῖ τὸ δάκρυ νὰ ἐξηγήτη!

Λεπτὸ ἀεράκι ἀρχίνησε τὰ φύλλα νὰ ταράξῃ
 Καὶ μὲ τῆς Ἄννας τὰ μυχλιὰ περήφανο νὰ παίξῃ.
 Ἦ ἀθῶα πουλάκια ἐχαίροντο στὴ δύση τοῦ ἡλίου,
 Μ' ἓνα γλυκὸ κηλάϊδισμα ἐτύποναν 'στὰ φύλλα
 Τῶν σκιερῶν καὶ καρπερῶν ἐκεῖ μεγάλων δένδρων.
 Ἡ Ἄννα μένει ἀκίνητη, ἀναίσθητη καὶ κρύα
 Κοντὰ 'στὴν παραμμένα τῆς 'ποῦ τὴν ψυχοπονιέται.
 Σχύφτει γλυκὰ καὶ τῆς 'μιλεῖ κι' ἓνα φιλὶ τῆς δίνει.

— Εὐπνησε, κόρη μου γλυκειά,
 Νύχτα κοντοζυγόνει,
 Ἡ ἐρημιὰ κ' ἡ κρύα δροσιὰ
 Μὲ σκιάζει, μὲ παγόνει.
 Σὺ ἐγεννήθης ἄγγελος
 Ὅχι νὰ κλαῖς, ψυχὴ μου,
 Ἐλα μ' ἐμέ, παιδί μου.

Ὁ Γιώργης εἰς τὸ σπῆτί μας
 Ἐρχεται καὶ μᾶς βρίσκει.

Δὲν σὲ τρομάζουνε αὐτοὶ
Τῶν πλατανιῶν οἱ ἴσκιοι ;
Ἄν δὲν κλεισθῆς ἔσθ' οὐκ ἀπὸ
Δὲν βγαίνει τὸ φεγγάρι
Κάμε του αὐτὴ τὴ χάρι.

Ἐπροσπαθοῦσε ἡ φτωχὴ γιὰ νὰ τὴν καταπεύσῃ
Νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ.

Δ'.

Ἐξυπνᾷ, τέλος, ἡ Ἄννα ἀπ' τὸ μέγα λήθαργό της
Ἐψῶσε θολὸ τὸ βλέμμα ὑψηλὰ εἰς τὸ Θεό της,
Κι' ὅπου κατοικᾷ ἡ καρδιά,
Ὅπου γένεται ἡ μεγάλη τῶν παλμῶν ἡ τρικυμία,
Ἐβαλε τὰ δύο της χέρια, ἔπροσπαθοῦσε νὰ ἐμποδίσῃ
Τὸ ἠφαίστειο ποῦ φλόγες ἐζητοῦσε νὰ σκορπίσῃ.

Ἄνεθαίνει σὲ μιὰ πέτρα ὑψηλὴ καὶ ραγισμένη
Στρέφει πλανεμμένο βλέμμα, πλὴν θλιμμένη κατεβαίνει.
Πουθενὰ δὲν ἀγναντεύει

Τὸ ἀντικείμενο ἐκεῖνο ὁποῦ τὴν καταμαγεύει.
Δυστυχῆς ! ἐγὼ, φωνάζει, ποῖα τύχη μὲ προσμένει ;
Ἄν κι' αὐτὸν μοῦ ἀφαιρέσουν εἰς τὸν κόσμον τί μοῦ μένει ;

Ὅχι, μάννα μου, σ' ὀρκίζω σ' ὅ,τι ἱερό λατρεύεις·
Μὴ μ' ἀφήσῃς, ἀλλὰ μείνε καὶ ποσῶς δὲν κινδυνεύεις.
Ἴσως σὲ ὀλίγο εἰσάσῃ
Πῆς μου, μάννα μου, πῶς θᾶλθῃ, ἡ ψυχὴ μου νὰ ἡσυχάσῃ,

Λέγε μου καλή μου μάννα, παρηγόρα τήν καρδιά μου,
Ένας λόγος γλυκός φθάνει νά πραύνη τά δεινά μου.

Έξέσπασαν σέ δάκρυα τοῦ στήθους της οἱ πόνοι,
Στῆς μάννας της ἐβρίφθηκε τήν ανοιχτή ἀγκαλιά·
Χτυποβροντοῦσαν δυό καρδιάς γιὰ μιὰ αἰτία μόνη
Βουδᾶ ἐπαρηγοριόντανε ἀλλάζοντας φιλιὰ.

Στὴν ἄκρη ἑνὸς αὐλακιοῦ ἐκάτσανε ἄστο γῶμα
Πώτρεχε μουρμουρίζοντας κρυστάλλινο νερό.
Πρῶτ' ἢ γερόντισσ' ἀνοίξε τὸ μαραμμένο στόμα
Ἄφου ψηλὰ ἐκύτταξε μὲ τρόπο θλιβερό.

Ε΄.

Εἶμαστε ὅλοι δυστυχεῖς, πικροῦ τριγυρισμένοι
Ἄπο κινδύνους δυνατοῦς, φόβους πολὺ μεγάλους.
Φεύγομε τὸν κατατρεγμὸ ἑνὸς βαρβάρου Τούρκου
Ποῦ βρέχει μὲ τὸ αἷμά μας τὸν τόπο ποῦ μᾶς θρέφει!
Σὺ, Ἄννα, δὲν ἐγνώρισες τί πράγμα εἶν' ὁ σκλάβος·
Πῶς ζῆ, πῶς συλλογίζεται, καὶ πῶς εἶν' ἡ καρδιά του!
Ἦταν καλλίτερα γι' αὐτὸν μιὰ φυλακὴ αἰώνια
Παρά νὰ ζῆ ἐλεύθερος νὰ βλέπη τὸν ἐχθρὸ του,
Νὰ βλέπη τὴν Πατρίδα του ἴστα σίδερα δεμένη,
Νὰ βλέπη τοὺς τυράννους της νὰ τὴν ποδοκοιλᾶνε,
Να βλέπη νὰ τοῦ ἀρπάζουνε ὅ,τι πολύτιμο ἔχει
Κι' οὐτ' ἓνα μικρὸ γόγγυσμα νὰ μὴ μπορῆ νὰ βγάλῃ,
Γιατὶ μικρὸ παράπονο τὸν ἔχαν' ἀπ' τὸν κόσμον.
Κι' αὐτὸ τὸ μαῦρο τὸ ψωμί ὅταν τὸ τρώῃ ὁ δοῦλος

Ποτέ του δὲν αισθάνεται τὴ χόρτασι ἀπ' τὸ φόβο·
 Ὡς 'ποῦ νὰ φάῃ μὲν μπουκιὰ δέκα φοραῖς θὰ στρέψῃ
 Μὴ τύχη κ' ἀποπάνω του στέκει κἀνένανς Τοῦρκος
 Καὶ κόψῃ τὸ κεφάλι του μὲ τὴ μπουκιὰ 'στὸ στόμα!
 Δὲ βρέσκω λέξεις ζωηρὲς γιὰ νὰ σου παραστήσω
 Τὴ θέσι ὅπου βρέσκεται ὁ σκλαβωμένος Ἕλληνας.
 Μοιάζει 'σὰν ἕνας π' ἀπ' ἐμπρὸς βλέπει ἄβυσσο μεγάλη
 Καὶ ἀπ' ὀπίσω ἄγρια, ἀνθρωποφάγα ζῶα.
 Μοιάζει τ' ἀθῶο τὸ πουλί 'ποῦ ὀμπροστάτου βλέπει,
 Γεράκιον ὄρνε' ἀρπαχτικά, ἔτοιμα νὰ τὸ φᾶνε
 Καὶ ἀπ' ὀπίσω κυνηγούς πέντ' ἕξ ἔτοιμασμένους
 Μόλις γυρίσῃ τὸ φτερό, νὰ τουφεκοβολήσουν.
 Τέτοια εἶν' ἡ θέσις τοῦ Ἕλληνος 'στοῦ Τούρκου τὴ σκλαβία!

Σὺ ἦσουν, κόρη μου, μικρὴ καὶ βέβαια δὲ θυμᾶσαι.
 Ἐμπρὸς 'στὰ μάτια μου ἔσφαξαν τὰ τέσσερα παιδιὰ μου!
 Μέσ' ἀπ' τὸν κόρφο μ' ἀρπάξαν τὴ δόλιχ τὴ μικρὴ μου,
 Καὶ μοῦ τὴν ἐσκλαβίωσαν, κ' ἂν ζῆ δὲν τὸ γνωρίζω.
 Τὸ συλλογιέμαι κ' ἡ πνοὴ σφίγγεται 'στὸ λαιμό μου.
 Σηκόνονται ἡ τρίχες μου, τὸ αἷμά μου παγώνει!
 Ἀναθεμάτη τὴν Τουρκιὰ χίλιαις φοραῖς τὴν ὥρα·
 Ἀνάθεμα τοὺς τύραννους 'ποῦ πνίγουνε τὸν κόσμον·
 Ἀνάθεμα καὶ σ' ἐκείνους ὅπου τοὺς προσκυνοῦνε,
 Καὶ δὲν σκοτόνουνται μαζὺ ἀφοῦ τοὺς προῦν τὸ αἷμα!

Μία φορά ὁ τόπος μας εἶχε μεγάλη φήμη!
 Ἡ ἐλευθερία, ἡ ἀρετὴ κ' ἡ ἀνδρεία τὸν στολίζαν

Καὶ σήμερον ; ἀλλοίμονον ! οἱ τύρχννοι, ἡ σκλαβία !
Ἄπιστοι Τούρκοι σφίγγουνε σπαθιὰ αἱματωμένα ! ..
Νὰ ἐμπόρικ νὰ ἀνέβαινα ἴστον οὐρανὸ ἀπάνω,
Γιὰ νὰ ῥωτήσω τὸ θεὸ πῶς ἔκαμε τὸν κόσμον·
Πῶς ἔπλασε τὸ χριστιανό, καὶ ποιὸν θὰ προσκυνᾷ;
Κι' ἂν ἔπλασε τὸ χριστιανὸ νὰ προσκυνᾷ τὸν Τούρκο,
Τότε εὐθὺς νὰ καταιβῶ κι' ἐκεῖνον νὰ μισήσω !

Συχώρεσέ με, Πλάστη μου, ὁ νοῦς μου παραδέρνει·
Ἐσύ ἔπλασες τὸν ἄνθρωπον ἐλεύθερος νὰ ἦναι·
Ἐσύ ἔστειλες τὸ τέκνο Σου ἴστον κόσμον κι' ἐσταυρώθη,
Γιὰ νὰ γλυτώσῃ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν τυραννία !
Ποιοὶ εἶν' ἐτοῦτοι, τὸ λοιπὸν, ὅπου μᾶς βρσανίζου ;
Ποιὸς ἄδης τοὺς ἐξέρασε ; τίνος δαιμόνου μάννα ;
Βέβαια, αὐτ' εἶν' τοῦ Σατανᾶ σπέρματα μισημένα,
Γιὰτὶ ὄλαις ἢ πράξιαις τοὺς τὸν Σατανᾶ ὁμοιάζου.
Διαβολικὸ τὸ γέλοιο τοὺς ! διαβολικ' ἢ ψυχὴ τοὺς !

Ἐσύ, Θεέ μου, ἔδωκες μιὰ προσταγὴ μονάχη
Κ' ἡ παντοδυναμία Σου ἐστόλισε τὸν κόσμον !
Μ' ἓνα Σου νεῦμα ἔγειναν ὅσα τὸ μάτι βλέπει,
Ὅσα τὸ τέλειον πλάσμα Σου δὲν σόνει νὰ ἐνοήσῃ.
Τί εἶπα! τέλειον πλάσμα Σου! κ' οἱ Τούρκοι πλάσμα Σου εἶναι.
Ἄλλὰ γιατί' ἐστὴ μοχθηρὴ ψυχὴ τοὺς ἐμφωλεύει
Βάρβαρο μῖτος, ἀπιστιὰ καὶ μαύρη τυραννία ;

Σ' ἐτρόμαζαν ἕναν καιρὸ σὰν ὁ δειλὸς τὸ χάρο !
 Τώρα σηκώθηκαν μαζίη γιὰ νὰ μᾶς καταπνίξουν,
 Καὶ ὄχι πλεῖν δὲν τρέμουμε τὸ ἄγρο τ' ὄνομά Σου,
 Ἄλλὰ μεταχειρίζονται αὐτὸ γιὰ τοὺς σκοποὺς τους·
 Πομπεύουν τὸ πλάσμα Σου, περιγελοῦν κι' Ἐσένα !
 Σκοτόνουν, πίνουν αἵματα, κόβουν ζωαῖς ἀνθρώπων,
 Ζωαῖς ὁποῦ δὲν δύνονται οἱ ἄπιστοι νὰ δώσουν !

Ἐλα, Θεέ μου, δόσε μας τὴ θεϊκὴ εὐλογία
 Νὰ πέσουμε στοὺς βάρβαρους σὰ λέοντες πεινασμένοι,
 Νὰ τοὺς καταξεσχίσουμε καὶ νὰ ἐκδικηθοῦμε
 Ταῖς ἀρπαγαῖς καὶ ταῖς σφαγαῖς κι' οὐλαὶς ταῖς ἀτιμίαις !
 Νὰ δώσουμε κι' ἐμεῖς τροφὴ στοὺς σκύλους τὰ κορμιά τους
 Γιὰ ὅσα δικά μας δώκανε κι' ἐφάγαν' οἱ κοράκοι.
 Ἄ! ναί, Θεέ μου, ξάκουσε τὴν ταπεινὴ σου δοῦλα
 Καὶ κάμε νὰ ἐλευθερωθῇ ἡ δόλιχ μας Πατρίδα,
 Ν' ἀκούσωμε τὸ σήμαντρο καὶ πάλι ν' ἀντιχῆση,
 Τὸν Ἱερέα ἄφοβα νὰ λειτουργήσῃ πάλι
 Κι' ὁ χριστιανὸς ἐλεύθερα στὴν ἐκκλησιὰ νὰ πῆ.
 Κάμε, Θεέ μου, ν' ἀξιοθῶ τὸν κόσμον πρὶν ἀφήσω
 Νὰ ἀναπνεύσω καθαρὸν τοῦ τόπου μας ἀέρα
 Ὅπου νὰ μὴν ἐμόλυνε ποτὲ τούρκικο χνῶτο,
 Κι' οὔτε ν' ἀκούσθῃκε ποτὲ βαρβάρου βλασφημία !
 Ἄξιωσε, Θεέ μου, τὴν αὐγὴ ὅταν γλυκοχαράξῃ
 Ν' ἀνοίγω τὸ παράθυρο κι' ἐκεῖ νὰ καμαρώνω
 Τὸ ἀεράκι τῆς αὐγῆς, τὸ δροσερὸ καὶ κρύο,
 Ν' ἀπλώνῃ τὴ Σημαία μας μετ' τὸ Σταυρὸ στὴ μέση,
 Καὶ χαϊδευτὰ φυσῶντας τὴν μ' αὐτὴ νὰ παιχιδίξῃ.

ΣΤ.

Τῆς δυστυχίᾳς ἡ διήγησι αὐξάνει τὰ δεινά μας
Καὶ πλεῖο βαθύτεραις πληγαῖς ἀνοίγει στὴν καρδιά μας !

Μὲ τὴ σκληρῇ ἐνθύμισι τῆς τούρκικης σκλαβίας
Εὐπνίσ' ἢ δύστυχ' ἢ φτωχὴ τὰ πάθη τῆς καρδίας.

Ἐφούσκωσε τὸ στήθός της, ξεχείλισε ἡ καρδιά της
Νὰ ξεθυμάνῃ γύρευε καὶ μὲ τὰ δάκρμά της

Ἦυρε μικρὴ παρηγοριὰ, κ' εἰς τὸν φτωχὸν ποία μένει
Ἄλλῃ ἀπὸ τὰ δάκρυα παρηγοριὰ θλιμμένη;

— Σῶπα, μαννοῦλάμου, καὶ μὲ σκοτόνεις

Μ' αὐτὰ τὰ κλάυματα μὲ θανατόνεις.

Ἄπὸ ἐμφύχωσι, μάννα, ἔχω χρεῖα

Γιὰ ἰδέε, οἱ λόγοι σου μ' ἔκαμαν κρύα·

Οἱ χρόνοι σ' ἔκαμαν, μάννα μου, γρηῃ

Κι' ἔμαθες τ' εἶναι παρηγοριὰ.

— Κόρη μ' ἐμάθανε πολλὰ τὰ χρόνια . . .

Οἱ Τούρκοι βάρβαροι θὰ ἦν' αἰώνια !

Στὸ ἅγιο χῶμά μας ποῦ ζοῦν κι' ἐκεῖνοι

Ἕλλην ἢ Τούρκος πρέπει νὰ μείνῃ.

ᾠ Δέσποινά μου, νὰ ἤμουν τυφλὴ !

Θὰ ἰδῶ ποτάμι, αἷμα πολὺ !

Στὸ αἶμά μας μέσα θὰ κολυμβήσουν

Κ' ἴσως οἱ ἄνδρoι θὰ μᾶς νικήσουν !

Στὸ αἷμά μας πνίγεται ἡ ἐλευθερία !
Κι' αὐτὴ ποῦ λένε διπλωματία,
Βλέπει ἀναίσθητη, μένει ψυχρά,
Ὡς ποῦ νὰ γένουμε κορμὶὰ νεκρά !...

Ζ'.

Ἄπ' τὰ ἐρείπια τὰ ἐνδοξα ἐκεῖνα
Στέκ' ἡ Μητέρα μας καὶ μᾶς θωρεῖ.
Μὲ τὰ χεράκια της ποῦναι σὰν κρίνα
Μᾶς κάμνει νεῦμα πῶς καρτερεῖ.

Βλέπει τὰ πάθη μας, τὰ βάσανά μας !
Καὶ χύν' ἡ δύστυχη δάκρυα πικρά !
Σ' αὐτὰ τὰ δάκρυα ἡ Πρωτευουσά μας
Ὅλη ἐκουίσθηκε 'ποῦ ἦτον νεκρά !

Ἐλαμψ' ὁ ἥλιος, γλυκὰ χρυσώνει
Τοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΥ τὴν κατοικιᾶ !
Μὲ ταῖς ἀκτίνας του τὴν στεφανώνει
Καὶ τὴν ὠνόμασε ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ.

Ὁ Παρθενῶνας καὶ τὸ Θησεῖο
Τὴν παλαιὰ τους φοροῦν στολή !
Δὲν εἶναι πλέον μάρμαρο κρύο
Ἀλλὰ, σοῦ φαίνεται κι' ἔχουν ζωή.

Δυὸ ἔρμα μνήμηκα ποῦ γειτονηζούν
Κουνοῦνται, σχίζονται, πέφτουν στή γῆ!
Τὰ κόκκαλά τους βροντοῦν καὶ σκάζουν
Ζητοῦν τὴν πρώτη ποῦχαν πνοή!

ὦ Καραίσκε κι' ἀνδρεῖε Μιχοῦλη!
Τῶν Τούρκων φόβητρα τρομαχτικά!
Κοιμᾶσθ' ἐλεύθεροι καὶ ὄχι δοῦλοι,
Σὲ ἅγια χώματα ἑλληνικά!

Τὸ αἷμα ποχύσατε ἀκόμ' ἀχνίζει!
Ἀναπαυθῆτε ἅγιοι ψυχαί·
Τὸ μοσχολίβανο παντοῦ καπνίζει
Δι' ἐσᾶς ὑψόνονται παντοῦ εὐχαί.

Η΄.

Τὸ μελκνὸ τῆς πρόσωπο ἐπρόβαλε ἡ νύχτα
Γιὰ ν' ἀφανίσῃ τὴ μικρὴ δύναμι τοῦ ἡλίου,
Καὶ νὰ ξαπλώσῃ τὴ θαλῆ, τὴ μαύρη καταχνιά τῆς,
Νὰ καταστήσῃ ὅλη τὴ γῆ σιωπηλὸ μυστήριον.
Σιγὴ παντοῦ ἐχύθηκε, μιλιὰ δὲν ἀγροικιέται
Μόν' σὰν ἀγγέλου ἀνασασμὸς φυσάει τ' ἀεράκι.
Πούπετα δὲν ἀκούεται τοῦ ποιστικοῦ ἢ φλογέρα,
Πούπετα βέλασμα ἀρνηοῦ, κουδοῦνι νὰ σημάνη,
Τὰ πάντα κατετρόμαξε ὁ Τούρκος καὶ ἡ νύχτα!

Σ' αὐτὴ τῇ μαύρῃ σιγαλιὰ φωνὴ ἄξαφν' ἀγροικιέται,
Φωνὴ παραπονετικῆ, τρεμουλιαστή, κλαυμένη.

Ἦτον τῆς Ἄννας ἡ φωνὴ ποῦ πλέον δὲν ὑποφέρει . . .

— Δέσποινα, Θεέ μου, φέρο' τετον, γιὰτὶ βραδύνει τόσο;
Κάθε στιγμή ὅπου περνᾷ μοῦ φαίνεται ἕνας χρόνος!
Σὰν ποιά μεγάλη συμφορὰ, Χριστέ μου, μὲ προσμένει;
Μήπως τὰ τόσα μου κακὰ δὲν ἔσωσαν ἀκόμα;
Ὅλ' ἡ ζωὴ μου ἐπέρασε θολή, φουρτουνιασμένη,
Ποτέ τῆς δὲ μοῦ ἐγέλασε ἡ βουλιασμένη τύχη,
Ποτέ κι' ἐμὲ δὲ μῶδειξε κανένα γλυκὸ μέλλον.
Ἄ! ποῦ εἴσθε χρόνοι ἀτίμητοι, στιγμαῖς; εὐτυχισμένας!
Ὅταν μικροῦλα ἐκάθωμουν ἔστου ἀύλαχιου τὴν ἄκρη
Κι' ἐθαύμαζα μὲς τὸ νερὸ πῶθλεπα τὴ μορφὴ μου
Ἐκοβα ἄνθη κι' ἔρειχνι ἔστο καθαρὸ νεράκι
Κι' ἐκεῖνο τὰ συνέπερνε καὶ τάχαν' ἀπ' ἐμπρός μου.
Ποιὸς τότε νὰ μοῦ ἔλεγε πῶς καθὼς τ' ἄνθη φεύγουν
Θὰ φύγουν καὶ οἱ εὐτυχεῖς τῆς ἡλικίας μου χρόνοι!
Γιὰτὶ, Θεέ, τὸ χέρι Σου, δὲν ἄπλונες νὰ κόψῃς
Ἐνα λουλοῦδι δροσερὸ, εὖοσμο καὶ ἀθῶο;
Γιὰτὶ, Θεέ μου, μ' ἄφησες; πῶς ἄδικος ἐφάνης;

— Ἄδικος, εἶπες, ὁ Θεός! βλασφημήσες παιδί μου.
Εἶπε μιὰ σοβαρὰ φωνὴ σὰ νάβγαине ἀπὸ μνημα!
Ὁ Θεός δὲν εἶναι ἄδικος, ἔχει ἀπειρὴ ἐσπλαχνία.

Στρέφουν ἡ δύσυχες φτωχαῖς ἔστο πλάγι τρομασμένας
Ἐκεῖ ὅπου ἐδῆγχε ἡ φωνὴ ἡ βροντερὴ ἐκείνη.

Ἐνας σεβάσιμος ἱερεὺς ἀπάνουθέ τους στέκει,
Ἀκίνητος, σὰ φάντασμα, μὲ κατάσπρα τὰ γένεικα.
Γνωρίζουν τὸν Παῖσιο τὸν ἐφημεριό τους
Σηκόνονται καὶ τοῦ φιλοῦν τὸ χέρι του μὲ σέβας.

— Πατέρα, πῶς εὐρέθηκες ἐδῶ αὐτὴν τὴν ὥρα;
Ποιὸς σ' ἔστειλε, πατέρα μου, νὰ μᾶς παρηγορήσης;

— Ἐκεῖνος ποῦ προτῆτερα ἄδικον ἀπεκάλεις,
Ἐκεῖνος μὲ ἔστειλεν ἐδῶ παρηγορητὴ νὰ φέρω.

— Πές μας καμμιὰ καλ' εἶδησι ἂν ἔμαθες πατέρα
Σταῖς Βρύσαις, 'στ' Ἀποκόρωνα οἱ χριστιανοὶ τί κάνουν;

— Ἀπὸ ταῖς Βρύσαις ἔρχομαι, τὸ ῥάσο μου μυρίζει
Ἀκόμα ἀπὸ τὸν καπνὸ τῆς ἔνδοξής μας μάχης!
Τῆς μάχης ποῦ ἐνίκησαν οἱ Χριστιανοὶ τοὺς Τούρκους.
Ἐδειξαν τόλμη ἀπίστευτη, ἀνδρεία ποῦ δὲν διηγῆται.

— Εὐχαριστῶ Σε, Πλάστη μου, χίλιας νὰ ἔχης δόξαις!
Ληπήσου τὴ σκλαβίκα μας καὶ δίνε τους ἀνδρεία.
Πατέρα μου Πνευματικέ, διηγῆσου μας κἀνένα
Ἀπ' τὰ πολλὰ καὶ ἀπίστευτα ἀνδραγαθήματά τους!
Θὰ βάλῃς γλυκὸ βάλαμο 'σταῖς ἀνοιχταῖς πληγαῖς μας,
Ν' ἀκούσωμε πῶς ἔμοχασαν τοῦ Μπότσαρη! τοῦ Διάκου!

— Ἐ! φθάνει! τί ἐπρόφερες! τὸ ὄνομα τοῦ Διάκου!
Τὸ ὄνομα τοῦτο τί ἔφερε εἰς τὴν ἐνθύμησί μου!
ᾠ! πόσους Διάκους ἢ Ἑλλάς θρέφει ἴστα σωθικά της·
ᾠ ἀτρόμητε, Εὐμένιε, τὸ Διάκο σὺ ὑπερέβης!

Προχθές στὸν Ἅγιο Μύρωνα, κοντὰ εἰς τὸ Ἡράκλει
Ἄξιόθηκα κ' ἐγὼ νὰ ἰδῶ τὸν ἥρωα τὸ Διάκο.
Δὲν φθάν' ἢ γλῶσσα μου νὰ πῆ καὶ νὰ σας περιγράψῃ.
Ἡ φαντασία κ' ἢ ποίησις εἶναι μακροῦ ἀπὸ ἐμένα
Καὶ τέτοια ἀνδραγαθήματα εὐκόλα δὲν διηγῶνται....
Ἀκοῦστε μόνο νὰ σᾶς πῶ πῶς ἔπασσε στὴ μάχη
Μὲ ποιά καρδιά, μὲ ποιά τιμῆ, μὲ πόση ἀνδρεία καὶ δόξα.

*Ἐκατσε ὁ Παίσιος ἐμπρὸς σταῖς δυὸ γυναῖκες,
Κι' αὐταῖς κοντοζυγώσανε νὰ μὴ τοὺς φύγη λόγος.

⊙.

Ἡ ἡμέρα ἐχάραξε, ἢ αὐγὴ ἐγελοῦσε,
Διάφανη ἐστάλαξαν ὄροσιὰ τὰ κλαριά.
Κρύο καὶ εὐοσμο ἀέρι ἐφυσοῦσε,
Ἡ φύση ἐσκόρπαιε παντοῦ ἐλευθεριά!

Χρυσαῖς ἐπροβαίνανε τοῦ ἥλιου ἢ ἀχτίδαῖς,
Μὲ αἶμα ἐβάφανε νέφη, βουνά.

Καὶ σὺ, ὦ Εὐμένιε, καμάρωσες κ' εἶδες
Τὴν ὕστερη αὐγοῦλα γιὰ σὲ 'ποῦ περνᾷ!

Στοῦ Ἁγίου Μύρωνος τ' ὠραῖο μοναστήρι
Μὲ θεῖα κατάνυξι ὁ Διάκος θρηνεῖ.
Στὰ χέρια του ἔσφιγγε τὸ ἅγιο ποτήρι,
Τὸν ἔβλεπαν κί ἀνοιγαν οἱ οὐρανοί.

Ἐκοινώνησε κί ἔφαγε τὸ ἄχραντο σῶμα.
Σοῦ φάνηκε κί ἔλαβε μ' ἐκεῖνο ἀνδρεία!
Ἐφάνηκε μέγας, τοῦ ἀστράψε τ' ὄμμα,
Στὸ στῆθος του ἔβρόντιξε γενναία καρδιά.

Ὁ Ἱερὸς Λόγος τὸ Διῆκο προσμένει,
Τρακόσιοι λεβέντες ἀνδρεῖοι, πολμηροί.
Εἰς τὸ προαύλιο ὁ Διῆκος ἐμβαίνει,
Στολὴ πολεμάρχου καὶ ὄπλα φορεῖ.

Ἄξαφνα ἔπρόβαλαν μ' ἀνέμου ἀντάρα
Χιλιάδαις Τούρκοι, πολὺ ἵππικό.
Σὰ λύκοι ἀφρίζουνε, χύνουν τρομάρα!
Μάτι ἄγριο στρέφουνε τρομαχτικό!

Ἐρχονται, ζύγωσαν, τοὺς τριγυρίζουν.
— Τὰ ὄπλα δότε μας, βρὲ σεῖ; Ρωμιοί.

Ἄλλ' εἰς ἀπόκρισι τοῦς τουφεκίζου,
Σκοτόνουν κάμποσους οἱ Χριστιανοί.

Ἄναψ' ὁ πόλεμος, τὸ αἷμ' ἀχνίζει·
Τὰ βόλια σφυρίζου, πέφτου βροχή.
Λὲς κ' ἀπ' τὰ Τάρταρα ὁ Χάρος βουίζει
Καὶ ἀνατρίχιαζε τὴν κάθε ψυχή.

Στὸν ἄνισο πόλεμο ἀντέχου μ' ἀνδρία,
Τέσσαρες ὥραις γενναία πολεμοῦν!
Ἐλπίζουν μὴ φθάσῃ βοήθεια κάμμια,
Πλὴν μάταια ἐλπίζουν, κ' οἱ Τούρκοι ὄρμου.

Ὅρμου σὰν τὰ ἄγρια λυσσώδη θερία,
Πλὴν βράχους γιὰ στήθια ἐμπρὸς ἀπαντοῦν!
Τῶν ὄπλων αἱ φλόγες τοῦς καίου τὴν καρδιά·
Πέφτου, κοιλιῶνται, 'στὸ αἷμα σκιρτοῦ.

Οἱ δύστυχοι Ἕλληνες πλεῖο δὲν ἀντέχου
Καὶ τουφεκίζοντας 'πισθοχωροῦ.
Τὰ μάτια μου ἐνόσω τὸ φῶς τους θά ἔχου
Τὸ θαῦμα ποῦ εἶδανε παντοῦ θά ἱστοροῦ.

Εἶδα τὸν ἥρωα, τὸ Διάκο νὰ σύρῃ
Ἐξ' ἀπ' τὴ θήκη του πλατὺ ἓνα σπαθί.
Τὸν εἶδα μ' ἐκεῖνο τὸν τρόπο νὰ σπεύρῃ
Τὸν εἶδα στὰ βόλια τοῦ ἐχθροῦ νὰ ριφθῇ.

Τὸν εἶδα τὸ στόματου ἀφροὺς νὰ σκορπάη
Τὸν ἄκουσα κι' ἔσκουζε σὰν ἄγριο θηριό,
— Τετέλεσται, Τοῦρκοι, ὁ Θεὸς μᾶς βοηθεῖ—
Τὸ ἄπιστο αἱμά σας, ὦ Τοῦρκοι, θὰ πιῶ.

Ἀγρίεψε ὄλος, ἀδιάκοπα σφάζει,
Χωρίζει κεφάλια, πατεῖ σὲ κορμιὰ,
Κάποτε χάνεται, καπνὸς τὸν σκεπάζει,
Καὶ πάλι ἀναφαίνεται μὲ δόξα κι' ἀνδρείᾳ.

Σωρὺς ἐχθρῶν ὕψωσε ἐκεῖνο τὸ χέρι!
Ἐκπνέουν μὲ πόνου, δαγκάνουν τὴ γῆ!
Ὁ θάνατος βλόγησε ἐκεῖ τὸ μαχαῖρι·
Ποσῶς δὲν ἐμούδιασε στὴν τόση σφαγῆ!

Οἱ ἐχθροὶ κατετρόμαξαν ἴσθην τόση ἀνδρεία·
Τοὺς ἔσπειρε σέβας τοῦ Διάκου ἢ μορφῆ!
Κάτου ἴστο ξίφος του καθεὶς ἐδειλία,
Ψάλλοντας ἔσφαζε, κι' ἐμπρὸς προχωρεῖ!

Πλατὺ δρόμο ἀνοιξε, ἴστο κέντρο τους φθάνει
Κι' ἐκεῖ μόνου ἐφαίνετο ψηλὰ τὸ σπαθί,
Σηκόνουσαν κι' ἔπεφτε, ψηλὰ πάλι ἐφάνη,
Τὸ εἶδα ἴστο πλῆθος βαθεῖα νὰ χαθῆ.

Στὴ θέσι πώχάθηκε σὰν τὶ νὰ ἐγίνη! . . .

Σκορπίσανε, πέφτουν, σηκώνονται, ὄρμουν.

Ὁ ἐχθρὸς μ' ἀταξία τῆ θέσι του ἀφίνει,

Πλὴν ἔπερασε λίγο καὶ ὄλα ἤρεμουν.

Θεε! στὴν ἐνθύμισι αὐτὴ ἀνατριχιάζω!

Τρέμω, παγόνω, μοῦ φεύγ' ἡ μιλιὰ! . . .

Μοῦ φαίνεται ἀκόμα, κι' ἐμπρὸς τὸν κυττάζω!

Ἄκούω ν' ἀλαλάζουνε οἱ ἐχθροὶ, τὰ σκυλιά.

Μέσ' ἀπ' τὸν τόπο ἐκεῖ ὄθεν ἐχάθη,

Σεβάσμια ἐπρόβαλε μι' ἀνδρεία κεφαλῆ.

Ἦτον τοῦ Διάρχου, κινεῖται κι' ἐστάθη,

Σοῦ ἐφάνη σ' ἀκρόασι τοὺς Τούρκους καλεῖ.

Μαλλιὰ του καὶ γένεια ζεστὸ αἶμα στάζουν!

Τὸ στόμα του ἐγέλουνε ὀλίγο ἀνοιχτό!

Στὸ γέλοιο ἐκεῖνο οἱ Τούρκοι τρομάζουν!

Ἄνδρῖα, περιφρόνησι γνωρίζουν σ' αὐτό.

Σὰ νάτανε γίγαντας ἐκεῖνὸ τὸ κεφάλι

Ἄνέβαιν' ἐψήλωνε καθὼς τὸ πουλί,

Ὡ δυστυχία σου! Πατρίδα, μεγάλη!

Ἐκεῖνὸ τὸ κεφάλι δὲν ἔχει κορμί.

Σὲ λόγχῃ τὸ ἰκάρφωσαν οἱ βάρβαροι ἐκεῖνοι.

Τὸ τριγυρίζουν, γελοῦν δυνατά.

* Ἀθλιὰ ἐκτρώματα, μὴ σᾶς ἠδύνει,

* Ἡ Ἑλλάς ἔχει τόσα κεφάλια ὡς αὐτά.

Μὲ τέτοιον τρόπο ἐτέλειωσαν τοῦ Εὐμενίου τὰ χρόνια.

Ἐξήλεψε ὁ θάνατος τὴ νειότη, τὴν ἀνδρείαν του.

* Ὅταν σὰ λύκος ὤρμησε ἑστὰ πλήθη τῶν βαρβάρων,

Κι' ὅταν μ' ἀξάκουστη ἀνδρείαν τοὺς ἔσχιζε τὰ στήθεια

Εἶδα ψηλὰ στὸν οὐρανὸ, στὰ σύγνεφα νὰ στέκη

Τὸν πρῶτο, τὸν ἀτρόμητο Διάκο τοῦ εἰκοσιένα!

Τὸν εἶδα νὰ τὸν εὐλογῇ, τὸν εἶδα νὰ θαυμάζῃ

Κάθε σπαθιά ποῦ ἔδινε τ' ὄχθρου ὁ συνάδελφός του!

* Ἀπὸ τοὺς ἥρωας, πολλοὺς εἶδα μ' αὐτὸν ἑστὰ γνέφη,

Τὸ Μπότσαρη, τὸ Λιγκατᾶ, εἶδα τὸν Πατριάρχη,

Τὸν Κατσαντώνη τὸ θεριὸ, τὸ Ῥήγα, τὸν Ἀνδρουτσο,

Κι' ὅσοι ἐμαρτυρήσανε ἀπ' τῆς Τουρκίᾳς τὰ χέρια!

Τοὺς εἶδα ὅλους νὰ βαστοῦν δόξης λαμπρὰ στεφάνια

Τὴν κεφαλὴ νὰ στέψουε τοῦ Διάκου ὅταν πετάξῃ!

Ἐπέταξε! κ' εἰς τοῦ Θεοῦ τοὺς πόδας δύο Διάκοι
Προσεύχονται, οἱ Χριστιανοὶ τοὺς Τούρκους νὰ νικήτουν.

I.

* Ἐσίγησ' ὁ Πνευματικός! τὸ μέτωπότου στάζει
Ἀπὸ κατάψυχρο ἕδρωτα σὰν τὴ χοντρή ψιγάλα.

Τὸ πρόσωπό του ἔκρυψε μέσα ἄστα δυό του χέρια
Νὰ μὴ φανοῦν δυὸ δάκρυα, ν' ἀναπαυθῆ ἀπ' τὸν κόπο.

Ἐβγήκε ὁ νυχτερινὸς τοῦ οὐρανοῦ διαβάτης,
Ἵλλη ἡ γῆ ἀσπροφόρεσε, τὸ σκότος ἀφανίσθη.
Ἀκόμη ὁ Παῖσιος ἄστα χέρια ἔχει κρυμμένο
Τὸ γαλήνιό του πρόσωπο, σὰν τι νὰ συλλογιέται!...
Ἰσχύωσε τὸ κεφάλι του, ἔξαπλώσαν τὰ μαλλιά του
Νὰ δεῖξουνε τοῦ φεγγαριοῦ ποῦ εἶχαν τὸ ἴδιο χρῶμα.
Ἐρρίξε γύρω τὸ θολὸ, τὸ δακρυσμένο μάτι.
Τὶ μεγαλεῖο μαγικό! ποῖα θεά! ποῖα φύσις!!
Μυστήρι' ἀκατανόητα, ἡ γῆ εἶναι φορτωμένη!
Μυστήρια ὁ οὐρανός, ἡ θάλασσα μυστήρια,
Μυστήριο εἶναι κι' ὁ Θεός, πλὴν ὄλ' αὐτὸν δοξάζουν.

Φριχτὴ ἐντύπωσι ἔκαμε, τρομαχτικὴ, μεγάλη,
Τοῦ ἱερέως ἡ διήγησις τοῦ Διάκου ἄστα ἡ γυναῖκες.
Ἰστέρεψαν τὰ δάκρυα τους, ἐπάγωσ' ἡ καρδιά τους.
Σὰν τι κακὸ νὰ γένηται! πόσων λογίωνε πάθια
Στὸ στήθος νὰ παλαίβουνε τῆς ὀρφανῆς, τῆς Ἄννας!
Ἐνα ὥραϊο γλυκ' ὄνομα δὲν ἄκουσε ἀκόμα,
Θέλει νὰ μάθῃ, δὲν πολυμᾶ, φοβάται νὰ ρωτήσῃ.
Τὴν ἐννοιῶσ' ὁ Παῖσιος· ἀλλὰ κι' αὐτὸς φοβάται
Νὰ τῆς προφέρῃ τ' ὄνομα τοῦ ἀγαπητοῦ τῆς Γιώργη.

— Ἴσως ἐτούτῃ τῇ στιγμῇ νὰ ἔφυγ' ἀπ' τὸν κόσμον
Ἴσως νὰ τὸν σκοτόσανε ἔλεγε μοναχός του.

Εἶδα νὰ ρέῃ ἄφθονο αἷμ' ἀπ' τῆ φορεσιᾶ του,
Ποιὸς ξεύρει ἂν ἦτον αἷμά του ἢ αἷμα τῶν ἀπίστων.

Καὶ ποῦ δὲν σώνει γιὰ νὰ ἰδῇ τὸ ἐρωτεμμένο μάτι!
Ἡ ὑποπτη Ἄγνα ἐβάθυνε 'στοῦ ἱερέως ταῖς σκέφαις
Τὰ μάγουλά της ἔχασαν τὸ κόκκινό τους χρῶμα,
Τῆς ἄχτισε τὸ πρόσωπο, τῆς θόλωσαν τὰ μάτια.
Τὰ πανιασμένα χεῖλη της ἐκόλλησε μὲ σέβας
Στὸ χέρι τοῦ Πνευματικοῦ καὶ τῶβρεξε μὲ δάκρυα.

— Πές μας τοῦ λέει θλιβερά, μολόγα μας, Πατέρα
Στὴ μάχη 'στ' Ἀποκόρωνα τί ξαφνικὸ νὰ ἐγίνη;
Πόσοι ἐχθροὶ ἐσκοτώθηκαν καὶ πόσοι ἐδικοὶ μας,
Καὶ ποιὸς ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς ἐφάνη παλληκάρι;

— Ἦρωας πές καλλίτερα καὶ ὄχι παλληκάρι·
Γιατὶ λειοντάρι' ἀτρόμητα ὄλοι τους ἐφανῆκαν·
Ὡς κ' ἡ ἀπαλὴ τῶν γυναικῶν καρδιὰ ἐξαγριώθη!
Κι' ἐδειξαν πόσην ἀφοβιὰ 'στὸν θάνατον, 'στὸ αἷμα,
Ποῦ ἡ παλαιὴ Σπαρτιάτισσες ἤθελε ταῖς ζηλέψουν.

Εἶδα μιὰ νέα τρυφερὴ σὰν τὸν ἀφρὸ δροσάτη
Ποῦ ἐνόμιζες πῶς ἔφυγε μὲς' ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους!
Τὴν εἶδα μέσα 'στὸν καπνὸ τῆς μάχης νὰ γυρίζη,
Κ' εἰς ἕκαστον πολεμιστὴν φυσέχι νὰ μοιράζη,
Τὰ βόλια ἐσφυρίζανε τριγύρω της μὲ λύσσα,
Κι' αὐτὴ μ' ἓνα χαμόγελο τὰ ἐπεριφρονοῦσε.

Ἐτρεχ' ἐδῶ, ἔτρεχ' ἐκεῖ, παντοῦ ἔδινε βοήθεια,
 Πρὸς ὅλους θάρρος σκόρπαγαν τὰ κόκκινά της χεῖλια.
 Τὴν εἶδα ὅταν πληγώθηκε ἕνας εἰς τὸ πλευρό της
 Νὰ σχίσῃ τὸ τσεμπέρι της, νὰ δέσῃ τὴν πληγὴ του,
 Νὰ τὸν σηκώσῃ ἀγκαλιὰ ὡς τὸ παιδί ἢ μάννα
 Καὶ νὰ τὸν πάῃ παράμερα μήπως τὸν συνεφέρῃ.

Τὸ βόλι ὅμως τοῦ ἔτρυπῃσε καὶ στῆθος καὶ καρδιά,
 Κι' ὅταν τὸν ἔθεσε ἴσθι γῆ ἦτον ἀπολαμμένος.
 Σ' αὐτῇ τῇ φοβερῇ σκηνῇ τὴν εἶδα νὰ γελάσῃ
 Νὰ τὸν ἀπλώσῃ ὠμορφα, τὰ χέρια του νὰ δέσῃ,
 Κι' ἕνα γλυκὸ στερνὸ φιλι' ἴστο στόμα του ν' ἀφήσῃ,
 Πήγαινε, τοῦπε ἀδελφέ, ὁ Θεὸς νὰ σέ χωρέσῃ·
 Πήγαινε, καὶ ὀγλήγωρα κ' ἐμεῖς σ' ἀκολουθαίμε.
 Μία ματιὰ τοῦ ἔρριξε, πάλ' εἶπε ὁ Θεὸς χωρέσαι
 Κι' ἔτρεξε μέσα στὸν καπνὸ φυσέκια νὰ μοιράσῃ.

ΙΑ΄.

Ἡ λύσσα, ἡ ἀπελπισιὰ, ἡ ἀπόφαση, ἡ ἀνδρεία
 Τῶν Χριστιανῶν, ἔτρομαζαν τοὺς ἀμετρήτους Τούρκους.
 Κι' ὁ ἄγριος Μουσαφᾶ-Πασσας ταῖς σάρκεις του δαγκόνει
 Κι' ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς ζητᾷ καιρὸ ν' ἀναχωρήσῃ.
 Εἰς τὴν ἀνδρείᾳ του ὁ Χριστιανὸς ἐνόησε κ' ἐσπλαχνία·
 Τοῦ δόσανε ν' ἀποσυρθῇ καιρ' ὡς τὸ μεσημέρι,
 Καὶ τὸ νερὸ ποῦ ἔκοψαν ἐλεύθερο τ' ἀφίνου
 Γιὰ νὰ δροσίσῃ τὰ ξερα, τὰ διψασμένα χεῖλια.
 Ὁ Τούρκος ὅμως βάρβαρος κ' ἄπιστος ἐγεννήθη !
 Ἡ προδοσιὰ ἴστο μνημὰ του σὰν πέσῃ θά τοῦ λείψῃ.

Τὸ μεσημέρι ἐπέρασε, πέρασαν καὶ δυὸ ὥραις
 Κ' οἱ Τοῦρκοι ὀχυρόνονται, στέλνουν γιὰ ἐπικουρία.
 Δυὼ - τρεῖς φοραῖς τοὺς ἔμηνυσαν οἱ χριστιανοὶ νὰ φύγουν
 Ἄλλὰ αὐτοὶ ἐτοιμάσθησαν καὶ ἀρχίζουν τὸ τουφέκι.
 Ἄρχισαν καὶ τῶν Χριστιανῶν νὰ τρίβουν τὰ τουφέκια
 Σὰ νάτριψε ὁ θάνατος τὰ ἄδόντια γιὰ φοβέρα.
 Σοῦ ἐφάνη καὶ ἐξέσπασε τρομαχτικὸ ἠφραίστειο
 Κι' ἐξάπλωσε ταῖς φλόγαις του, τοὺς μελανοὺς καπνοῦς του.
 Μόν' ἢ φωτιὰ κ' οἱ σκοτομοὶ ἔστους χριστιανοὺς δὲν φθάνουν,
 Ἦθελαν αἷμα τούρκικο νὰ πιοῦν, νὰ ξεδιψάσουν.
 Ὀρμήσανε σὰν τὸ Βορειὰ στὰ τούρκικα ταμπούρια
 Ποιὸς μὲ τουφέκι, μὲ σπαθί, μὲ ξύλο, μὲ μαχαίρι,
 Ὀρμήσανε, ἐπήδησαν, σκοτόνουν, κυριεύουν,
 Σκορπάνε θάνατο παντοῦ, καταστροφὴ, τρομάρα!
 Ἐνα λειοντάρι Κρητικὸ, ὁ ἀνδρεῖος Γληνομανώλης,
 Ἄφοῦ ἐσχημάτισε σωρὸ μὲ Τούρκικα κεφάλια
 Τοῦ δώσανε μιὰ πιστολιὰ καὶ ἔπεσε πρῶτο θύμα.
 Ὀρμήσανε, ὁ Κόρακας καὶ ὁ Χατζῆ-Μηγάλης,
 Ὀρμήσαν' ὅλοι' σὰ θεριὰ, χτυποῦν, σκοτόνουν, σχίζουν.
 Τὸ Ἄλλαλάχ ὑψόνεται παντοῦ, βοοῦν ζωαῖς θανάτου,
 Κατάραις, ψυχομαχητὸ, βλαστήμιας, παρακάλιχ,
 Ἄλλὰ κουφοὶ οἱ χριστιανοὶ πατοῦν κορμιὰ καὶ σφάζουν.
 Τοὺς ἔτρεψαν εἰς τὴ φυγὴ, φεύγουν, καὶ ὁ κάμπος δείχνει
 Ἄπὸ τὰ φέσια τὰ πολλὰ μιὰ θάλασσ' ἀπὸ αἷμα.

IV.

Ὅσῳ ἀκούει ὁ ἄνθρωπος νὰ τοῦ χτυπᾷ ἡ καρδιά,
 Κι' ὅσῳ τὸν ἤλιο θεωρεῖ καὶ τὴν πνοή του ἔχει

Ἐλπίζει πάντα ὁ δύστυχος καὶ ἀποχτᾶ ἀνδρία,
Τῆς τύχης τοὺς κατατρεγμοὺς περιφρονεῖ καὶ ἀντέχει.

Χάρισμα θεῖο, ἀτίμητο, ὦ οὐράνια ἐλπίδα!

* Ἄν σὺ ἔλειπες, τί σπαραγμὸς ἴστον κόσμον ἤθελε γένει!
Πιστὴ μᾶς παρακολουθεῖς ἴστοῦ τάφου τῆ βαθυΐδα
Κι' ἐκεῖ τὸ γλυκὸ δῶρό σου μὲ τῆ ζωῆ μας σβένει.

* Ἡ δύστυχη Ἄννα ἴσθην καρδιὰ μικρὴ ἐλπίδα κρύπτει

Τοῦ ἱερέως ἡ σωπὴ παρηγοριὰ τῆς δίνει.

— Ὁ Γιώργης μου εἶπε, εὐκολὰ ἴστο πόλεμον δὲν πίπτει
Αἰσθάνομαι πῶς νικητὴς νὰ ἐλθῆ δὲν θὰ βραδύνη.

II'.

* Ἡ νύχτα ἀρησπάτησε καὶ ἐζύγανε νὰ φθάσῃ

Εἰς τὸ μισὸ τὸ δρόμον τῆς λὲς κ' ἦταν βριστικῆ.

Σὰν ἴσκιος τὴν ἀκλόουθαι μὴ λάχῃ καὶ τὴν χάσῃ

Μιὰ φίλη τῆς ἀχώριστη, ἀμίλητη, βουβή.

* Ἀπὸ μακρῆνὰ ἐφαινότανε σπητάκια σκορπισμένα

Σὰ νᾶταν κοιμητήριον μὲ μνήματα λευκά.

Μέσα σ' αὐτὰ οἱ κάτοικοι τὰ μάτια ἔχουν κλεισμένα

Ποῦ θὰ τ' ἀνοίξουν τὴν αὐγὴ πολὺ τρομαχτικᾶ.

Τὸ πρόσωπον τοῦ φεγγαριοῦ σὲ καταχνιὰ κρυμμένο,

Ῥεῖχῆναι ἕνα φῶς ἀδύνατον, χλωμὸν, τρεμουλιαστό.

Σὰν τί νὰ βλέπῃ ἀπὸ ψηλά καὶ στέκει λυπημένο;

Νὰ ἐκπνεύσῃ καὶ ν' ἀναστῆθῃ δὲν εἶδε τὸ Χριστό;

Ὡς οἱ διαβάτες ἀπερνοῦν ἀπὸ τῆ γῆ οἱ χρόνοι,
Στὸ διάβατος μᾶς κλέφτουνε καὶ νερότῃ καὶ ζωῇ.
Γέρουσ καὶ νερούσ ὁ θάνατος περνᾷ καὶ τοῦσ σαρόνει,
Χαλᾷ τὸν κόσμος ἀδιάκοπα καὶ ὁ κόσμος πάντα ζῆ.

Ἄπιστε χρόνε, φθονερέ, τὰ πάντα εἶν' ἐδικά σου.
Ἡ εὐτυχία τοῦ φτωχοῦ, ἡ ἐλπίδαίς του, ἡ ζωῇ.
Ἡ δόξα του, ὅμως, κ' ἡ τιμῇ δὲν εἶναι κτήματά σου.
Ἡ ἐλευθεριᾷ εἶν' ἀθάνατος ὡς τοῦ θεοῦ ἡ πνοῇ.

Ἐλευθεριά, ! γλυκ' ὄνομα ! σέ τρέμ' ἡ τυραννία ! ..
Σὺ ἐλπίδα, ὄνειρο, ζωῇ εἶσαι 'στὸ χριστιανό.
Γιὰ σέ τόσα πολλὰ αἵματα ἐτρέξαν μὲ μανία
Ποῦθελε σχηματίσουνε δεύτερ' ὠκεανό.

Ἐλευθεριά ! τὰ γνήσια παιδιὰ σου μὴν ἀφήσης.
Πιστὰ πάντα σ' ἐλάτρευσαν ! μείνε μ' αὐτὰ μαζύ.
Μείνε νὰ ἰδῆς πῶς πολεμοῦν, μείνε γιὰ νὰ γνωρίσης
Πῶς μὲ τῇ θεία σου πνοῇ ὁ Ἕλληνας πάντα ζῆ.

ΙΑ΄.

Σὰ φάντασμα ὁ Πνευματικὸς κοντὰ σταῖς δυὸ γυναῖκες
Ἐστέκετο σιωπηλὸς, στὸ ράσο του κρυμμένος.
Ἡ σιωπῇ τὸ θρόνο της θὰ ἔστησε κοντὰ τους
Κι' ἐσφράγισε τὰ χεῖλη τους καὶ δὲ μποροῦν ν' ἀνοίξουν.
Θόρυβος δὲν ἀκούετο παρὰ τὸ ἀεράκι
Ποῦ ἐπαιξε ξεσέρνοντας κἀνένα ξερὸ φύλλο.

Σ' αὐτῇ τῇ νεκρικῇ σιωπῇ ἐξαίφνης ἀγροικιῶνται
Πέντ' ἕξ ἑφτά τουφεκισμοί, φωναί, ποδοπηλάλαις.
Ἐτυνάθηκε ὁ Παίσιος ὀρθὸς ἀπὸ τὸν τρόμο,
Κ' ἡ δυὸ φτωχαῖς ἀφήσανε σκληρὴ φωνὴ νὰ φύγη.
Μεγάλῃ ἀντάρ' ἀκούσται 'στὸ δάσος, καὶ ζυγόνει·
Τριζοκοπᾶνε τὰ κλαριὰ κι', ἄλλα τουφέκια πέφτουν.
Ἐταράθηκε ὁ Παίσιος, καρδιοχτυποῦσε ἡ Ἄννα,
Κ' οἱ τρεῖς ἀκίνητοι ἔμειναν, τοὺς ἔπαγωσε ἡ τρομάρα.
Σὰ νὰ ἐμούγκριζ' ὁ Βορειᾶς, νὰ ἐπάλευαν θερία
Τέτοιο κακὸ ἐγενότανε μὲς τὰ κλαριὰ, 'στὸ δάσος.
Μία φωνὴ ἀκούσθηκε γλυκερὰ, ξασθενησμένη
Σὰν ἀπὸ κόπο μακρινὸ, σὰν ἀπὸ χεῖλῃ τάφου.
— Χτυπᾶτε, Τοῦρκοι, βάρτε μου, θὰ χάστε πολλὰ βόλια·
'Ὡς ποῦ νὰ σβύστε μιὰ ζωὴ, πολλαῖς θὰ στερηθῆτε.
Ἐμεινα δίχως ἄρματα, χτυπᾶτέ με, δὲν τρέμω.
Ἐγὼ πεθαίνω, ἀλλὰ ζοῦν τόσοι ἄλλοι νὰ σᾶς σφάζουν.

Ἐβγήκε μὲς' ἀπ' τὰ κλαριὰ ἕνας χρυσὸς λεβέντης
Ἐαρμάτωτος, ξεσκούφωτος, στὸ αἷμα βαφτισμένος.
Εἶχε τὰ μάτια του θολὰ, ταῖς τρίχαις ὠρθωμέναις,
Ἐτρεχε κι' ἔστρεφε συχνὰ ἄν' ὁ κυνηγημένος.

Φωνὴ κατασπαραχτικὴ ἐξέφυγε τῆς Ἄννας·
Ἐρμησε κατ' ἐπάνω του, καὶ — Γιώργη μου, φωνάζει.
Γιώργη μου, ποιοὶ σὲ κυνηγοῦν; τί αἵματα σὲ βρέχουν;

— Ἄννα! ... ἐπρόσφρασε νὰ εἰπῆ, 'στὸ στήθος τῆς ἐρρίφθη
Κι' ἀπὸ ταῖς ἀπειραις πληγαῖς, ἀπ' τ' ἄφρονό του αἷμα
Τοῦ ἔφυγε ἡ δύναμι, τοῦλθε ἡ ψυχὴ 'στὸ στόμα.

Σὰ δαίμονες ἐπρόβαλαν ἀπ' τὰ κλαριὰ καὶ βγαίνουν
Κάμποσοι Τούρκοι ἀνήμεροι μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι.

— Ἦπίσω, θεοκατάρτοι, ὁ ἱερεὺς φωνάζει·
Ἀπιστο γένος, βάρβαρο ! . . Τοῦ ἐκόπηκε ὁ λόγος,
Γιατὶ ἐνὸς Τούρκου ἢ πιστολιὰ τοῦ ἰσπάραξε τὸ στήθος.
Ξαπλώθηκε ὁ Πνευματικὸς, νομίζεις πῶς κοιμᾶται.
Ἄνάδευε τὰ χεῖλη του, ἔδωγαινε μὲ κατάρρα.
Μὴ τάχα βλέπει ὄνειρο ; κοιμᾶται . . . θὰ ζυπνήσῃ . . .

ΙΕ'.

Ἡ Ἄνν' ἀκίνητη, βουβή καὶ κρύα,
Διόλου δὲν πρόσεχε στ' ἄγρια θερία.
Ὅ,τι συνέθηκε δὲν εἶδ' ὀμπρός της.
Μόνο τὸ Γιώργη βλέπει τὸ φῶς της.
Τὸ χέρι ἔχει νὰ ἰδῇ ἂν χτυπᾷ
Ἡ πληγωμένη του γενναία καρδίά.

Οἱ Τούρκοι μένουν, δὲν προχωροῦνε·
Τ' ὠραῖό της πρόσωπο στέκουν γὰ ἰδοῦνε·
Τὸ σπάνιο κάλλος της πολὺ θαυμάζουν,
Θωροῦν τὴ λύπη της κ' ἀνατριχιάζουν·
Τὴ ζήλεψ' ἕνας τους κ' ὄλος λυσοῦσᾷ
Λέει — θὰ τὴν πάρω γιὰ τὸν Πασσᾷ.

Ἡ πρηνιμάννα της μόλις τ' ἀκούει
Τρέχει ὀμπρός της, τοὺς ἀποκρούει.

— Πίσω! σκυλάπιστοι! μὴ βάλτε χέρι
Μιὰ ποῦ 'σεβάσθηκε κ' αὐτὸ τ' ἀέρι!
Σὲ τέτοιον ἄγγελο! τέτοια Κυρᾶ!
Θὰ πᾶν 'τὰ χέρια σας τὰ βρωμερά;

*Ολοι τους γέλασαν σὰν τοὺς δαιμόνους,
Κι' ἓνας ποῦ 'χόρταινε νὰ βλέπη φόνους,
Βγάνει ἀπ' τῆ ζωσῆ του πλατὺ μαχαίρι
Καὶ τῆ γερόντισσα τρυπᾶ στὸ χέρι.
Τοῦ πόνου ἔβγαλε φριχτὴ κραυγή.
Τὸ αἷμα τῆς ἔτρεξε ἀπ' τὴν πληγή.

*Ἡ κραυγὴ ἐκείνη ξυπνάει τὴν Ἄννα
Θωρεῖ σφαγμένη τὴν Παραμύμνα,
Τὸν ἱερέα νεκρὸν 'στὸ χῶμα,
Τοῦ Γιώργη αἷμα νὰ ρέη τὸ στόμα!
Θωρεῖ ὀμπρὸς τῆς τόσους ἐχθροὺς
Χτυπᾶ καὶ βεῖχνει δύο νεκρούς.

Πετᾶ μακρὰ τῆς τὰ δυὸ πιστόλια
Τῆς εἶναι ἄχρηστα, δὲν ἔχουν βόλια.
Μὲ περιφρόνησι τὰ ἐχθροὺς κυττάζει,
Στὴν ἀγκαλιὰ τῆς τὸ Γιώργη ἀρπάζει,
Φεύγει μ' ἐκείνον σὰν ἀστραπή.
Φεύγει τοὺς Τούρκους γιὰ νὰ σωθῆ.

Φεύγει, κ' οἱ Τούρκοι τὴν κυνηγᾶνε,
'Απ' ἄγριο πείσμα δὲν τὴ χτυπᾶνε.

Τρέχουν ἀδίκκοπα, δὲν τὴν προφθάνουν
Λυσσοῦν, μουκρίζουν, τὸ κρέας δαγκάνουν.
Νὰ ἐκδικηθοῦνε οἱ Ἀγαρηνοὶ
Τὴν θέλουν σῶα καὶ ζωντανή.

Ἐτρεχε ἡ εὐστυχη σὰν τὸ θερίο
Μὲ τὸ πολύτιμο ἐκεῖο φορτίο.
Ἄξαφνα μένει κ' ἔμπρὸς κυττάζει·
Τὶ βλέπει τάχα κ' ἀνατριχιάζει;
Χάσμα βαθύτατο, νερά, κρημνοὶ
Τὴν ἐμποδίζουνε γιὰ νὰ διαβῇ.

Στρέφει τὸ βλέμμα μ' ἀδημονία,
Παντοῦ ξανοίγει ἀπελπισία.
Οἱ Τοῦρκοι ἐζύγωσαν, ἕνας σιμόνει
Νὰ τὴν ἀρπάξῃ τὸ χέρι ἀπλόνει
— Τραβίξου Τοῦρκε, δὲν εἶν' καιρός·
Ἡ τιμὴ ἐν ὄπλο μου δείχνει ἔμπρός.

Εἶπε, κ' ἐρρίφθηκε ὅτ' ἄσπερο χάσμα
Κοιλιῶντας χάθηκε σὰν ἕνα φάσμα·
Τὸ Γιώργη ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιά της
Μαζῆ τὸν ἤθελε γιὰ συντροφιά της.
Εἶδαν οἱ Τοῦρκοι γιὰ μιὰ στιγμή,
Τῆς Ἑ λ λ η ν ἰ δ ο ς ποῶ εἶν' ἡ τιμὴ!

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ Κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ.

ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

Αἱ φιλόμουσοι Κυρίαί.	Γερ. Π. Δανάλης	1
'Αγάθη Γκεντιλήνη	Διονύσιος Γ. Καβαλιεράτος	1
Μαρία Κάτε Κατζαίτη	Γερ. Ν. 'Αμούργης	1
'Αναστασία Β. Δαλλαπύρτα	Νικ. Ναστάτος	1
Στέλλα Β. 'Υγγλέση	Δημ. Χ. Καβαλιεράτος	1
Καλέργα Τ. Χαριτάτο	Παναγῆς Β. Ναστάτος	1
'Ιουλίττα Ν. Ε. Μεταξᾶ	Δαμιανὸς Κ. Βουτσινᾶς	1
'Ρεγγίνα Χ. Κλάδου	Γερ. Π. Ναστάτος	1
Αἰκατερίνη Μ. Τσουγιανάντου	Κοσμάς Π. Κοσμάτος	1
Μαριὰνα Μ. Δαλλαπύρτα	Παναγῆς Δ. Δανάλης	1
'Ασπασία Α. Μεταξᾶ	Γερ. Σ. Μωραΐτης	1
'Αγγελίκα Λαβράγκα	Π. Διμενεγίνης	4
'Αθηνᾶ Σ. Καραβία	Π. Μ. Γκεντιλήνης	4
Πολυξένη Θεοσελθουεῦτ	Α. Χ. Λιθαθινόπουλος	2
Καλέργα Ξυδιᾶ Τυπάλδο	Γερ. Γ. Δηγγούρης	2
Οἱ φιλόμουσοι Κύριοι.	Π. Β. Μεταξᾶς	2
Σπυρ. 'Αννίος Καβαλιεράτος	Φ. Ε. Αὐγερινὸς	1
Σπυρ. Γ. Μαζαράκης ἰατρός	Ν. 'Αννίος Χωραφᾶς	3
Π. Ι. Μεταξᾶς	Γ. Θεοσελθουεῦτ	1
'Ιωάν. 'Αννίος Καβαλιεράτος	'Ηλίας 'Ιερομύναχος Σταθάτος	1
'Αμβρόσιος 'Ιερεὺς Ναστάτος	'Ανδρέας Μεταξᾶς	2
Παναγῆς 'Ιερεὺς Καβαλιεράτος	Χριστόφορος Ν. Βαλσαμάκης	2
Γερ. 'Ιερεὺς Καβαλιεράτος	Δημήτριος Τσιγόνιας	1
Σπ. Ναστάτος	Χριστόδουλος Δρακονταῖδης	1
Γερ. Μ. Καβαλιεράτος	Β. Μ. Βαλδισερόρας	1
	Σ. Π. Βλάχος	1
	Ν. 'Υγγλέσης	1
	'Αριστόβουλος Μεταξᾶς	2

Γεράσιμος Καλάβριος	1	Β. Γ. Ἰγγλέσιος	1
Κωνσταντῖνος Γ. Φιλιππίδης	2	Μ. Σ. Σολυμὸς	1
Φ. Πολάτος	1	Σπ. Γ. Λοβέρδος	1
Ἰλίας Βουτσινᾶς	1	Κ. Ἀσάνης	1
Θεόδωρος Μάντζαρης	1	Π. Ν. Ἀντύπας	1
Ἀριστείδης Χαροκόπος	1	Κωνσταν. Γ. Λιβαδάς	1
Ἰωάννης Ῥαζῆς	1	Β. Ι. Χ. Κλαδάς	1
Δ. Π. Ἀσάνης	1	Νικ. Σπινέλλης	1
Θεόδωρος Γ. Πεφάνης	2	Π. Σ. Δαλλαδέτσιμας	1
Ν. Χωραφᾶς	1	Σ. Γ. Κοντομήχαλος	1
Γερ. Ἰερεὺς Σιμάτος	1	Νικ. Λαγκούσις	1
Εὐαγγελινὸς Σ. Γρημάνης	1	Ἄνδρ. Καρούσος	1
Εἰσπ. Πινατιῶρος	1	Α. Γ. Βοθροντῆς	1
Εἰσπ. Χαροκόπος	1	Ἄγγ. Ὀλιβιέρης	1
Στ. Σιλάβος	1	Εὐαγγ. Π. Φορέστης	1
Ἐπ. Γ. Ἄννιος	1	Σπ. Ι. Περιστιάνης	1
Σπ. Γκιόκας	1	Ἄνδρ. Ι. Περιστιάνης	1
Α. Μηλιαρέσης	2	Ἰω. Α. Περιστιάνης	1
Ἐμμ. Λαζαρέτης	1	Παν. Μ. Παπαδάτος	1
Π. Χωραφᾶς	1	Φ. Χ. Ἀντύπας	1
Γ. Τ. Φορέστης	1	Νέστορ Δ. Δαμουλιάνος	1
Ἰω. Μ. Τσιμάρης	1	Κωνστ. Ῥαζῆς Λουκάτος	1
Ἄναστ. Τ. Πρετεντέρης	1	Δημ. Μ. Ζαφίρης	1
Π. Λιβαθινόπουλος	1	Γερ. Μ. Καπατσόρης	1
Ε. Σκόλας	3	Ἄναστ. Γ. Ἀντύπας	1
Ἄντ. Μηλιαρέσης	1	Δ. Σ. Ευδιᾶς	1
Γ. Α. Τοῦλ	1	Ν. Μ. Τρίκαεδος	1
Μ. Π. Λευκόκοιλος	1	Σπ. Μηνιάτης	2
Μαρ. Τ. Χαριτάτος	1	Γερ. Χ. Χωραφᾶς	1
Παν. Ν. Ἄννιος	2	Π. Γ. Τσατσέλης	1
Σπ. Μ. Δαλλαδέτσιμας	3	Γ. Α. Φωκᾶς	1
Ἄντ. Μιτάκης	1	Π. Α. Φωκᾶς	1
Α. Δαλλαδέτσιμας	1	Ἄναστ. Κοντομήχαλος	1
Πλάτων Γ. Μελησιωνῆς	1	Ἰω. Κωστής	6
Δημ. Ζερβὸς	1	Π. Λοβέρδος	1
Γ. Β. Ἰγγλέσιος	1	Παν. Ζερβὸς Ἰακωβάτος	1
Π. Β. Δαλλαδέτσιμας	1	Εὐαγγ. Λιθιεράτος	1
Γεωργ. Σ. Βοθροντῆς	1	Ι. Α. Ρ. Λουκάτος	1

Σπ. Μεταξᾶς Λασκαράτος	1	Ὁ Κεφαλληνίαις Μέγας Οἰ- κονόμος καὶ Μ.ας Πρωτοσύγ- κελος Ἱερεὺς Σταυρος Ἰγ- γλέσης	4
Σπ. Δ. Δαυῆς	1	Ὁ Δήμαρχος Δ. Πανῖνος	2
Σπ. Τ. Α. Ευδιᾶς	1	Νικόλαος Η. Κουντούρης	1
Ἡλίας Ἱερεὺς Βουτσινᾶς	1	Μιχαὴλ Ἱερεὺς Ἰγγλέσης	1
Σοφρ. Γενατᾶς Ἱερομόναχος	1	Ε. Γ. Ἰγγλέσης	1
Γρ. Π. Καλλιγᾶς	1	Μαρίνος Β. Πηνιατόρος	1
Δ. Μαντζαβίνος Ρόζος Ἱερ.	1	Γ. Μ. Ἰγγλέσης	1
Γεωργ. Π. Μεταξᾶς	1	Παναγῆς Σ. Βαλσαμάκης	1
Σπ. Γ. Δεσύλλας	1	Νικόλαος Γεωργίου Ἀρσένης	1
Εὐαγγ. Μοντεσάντος	1	Μιχαὴλ Γ. Πικατόρος	1
Ἀναστ. Β. Μεταξᾶς	1	Ἰωάννης Ν. Λυκιαρδόπουλος	1
Γερ. Α. Κοσμετάτις	1	Παναγιώτης Μ. Ῥωσόλιμος	1
Ἄντ. Ματαράγκας	1	Ἡλίας Ἱερεὺς Μαγουλᾶς	1
Α. Δ. Χέλμης Μεταξᾶς.	1	Μιχαὴλ Ἱερεὺς Μπονίκος.	1
Διον. Δ. Μεταξᾶς.	1	Σπυρίδων Γ. Πανᾶς.	1
Σπ. Η. Ἀρσένης.	1	Σπυρίδων Ζ. Πανᾶς.	1
Μαρίνος Φ. Λυκιαρδόπουλος.	1	Σπυρίδων Α. Δωρίζας.	1
Ἰερώνυμος Α. Καρούσος.	1	Ἀντώνιος Τ. Πανᾶς.	1
Π. Φ. Χοιδᾶς.	1	Παναγῆς Γ. Δωρίζας.	2
Γ. Σ. Πόγγης.	1	Νικόλαος Π. Δωρίζας.	2
Χ. Α. Χέλμης.	1	Ἰωάννης Ε. Λυκιαρδόπουλος	2
Εὐαγγλι. Λαμπήρης.	1	Γεώργιος Γ. Χαλικιόπουλος.	2
Παν. Γ. Δαλλαπώρτας.	1	Ἐλευθέρ. Δ. Λυκιαρδόπουλος.	1
Διον. Ν. Δαλλαπώρτας.	1	Παν. Μ. Πανᾶς Τζιριπούκης	1
Α. Ι. Σβορώνος.	1	Κωνσταντῖνος Μαυρομάτης.	1
Α. Μηλιαρέσης.	1	Ἰωάννης Λυκιαρδόπουλος.	1
Γεώρ. Τυπαλ. Γ. Φιρέστης.	1	Παν. Ἱερέως Μ. Μπονίκος.	1
Σ. Α. Φραγγόπουλος.	1	Δημήτριος Γ. Μελησαράτος.	1
Διον. Ἀντύπας.	1	Μιχαὴλ Λυκιαρδόπουλος.	1
Ἰ. Πανᾶς.	1	Δημήτριος Δρακάτος	1
Α. Γ. Προκίπης.	1		
Π. Βεργωτῆς	2		
Α. Σ. Μαζαράκης	4		
Ν. Βλῆσαμάκης	4		
Τηλέμαχος Κ. Βλασόπουλος	6		
Γερ. Α. Ἀποστολάτος	4		
Σπ. Δρακόπουλος	4		
		Τ Ε Ρ Γ Ε Σ Τ Η.	
		Γ. Κ. Κανέλος.	2
		Ν. Παλαιολόγος.	2

Ματθαῖος Ῥοδοκανάκης	2	Διονύσιος Θερεϊανός	1
Μαρίνος Λούζης	2	Νικ. Γριζόλας	1
Ἀνόνομος	2	Ἀναστ. Τήκας	1
Μ. Μοσχάκης	4	Διονύσ. Βλασόπουλος	1

Ἐξαιτούμεθα συγγνώμην παρὰ τῶν Κυρ. Κυρ. Συνδρομητῶν ἂν τινος τ' ὄνομα παρελείφθῃ ὡς λίαν δυσανάγνωστον.

Ἐπειδὴ τὸ κέρδος τοῦ προκειμένου ποιήματος θέλει χρησιμεύσει ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν ἱεροῦ σκοποῦ, κρίνομεν ἀναγκαστικὸν νὰ μὴ διαμείνῃ ἄγνωστον τὸ ποσὸν αὐτοῦ, ἐξαιρουμένων, ὡς ἐννοεῖται, τῶν τῆς ἐκτυπώσεως καὶ τοῦ ταχυδρομείου ἐξόδων. Τούτου ἕνεκα ὅσα νέα ὀνόματα συνδρομητῶν προστεθῶσι θέλουσιν ὅλα δημοσιευθῆ δι' ἐκτάκτου παραρτήματος, ἀντίτυπον τοῦ ὁποῦοῦ θέλουσιν λάβει ἅπαντες οἱ ἐν ταῖς ἀγγελίαις ἐγγεγραμμένοι.

Τιμᾶται Δραχ. 4 καὶ λεπ. 50.

Εὐρίσκεται ἐν Κεραλληνίᾳ παρὰ τῷ ἰδίῳ ἐκδότῃ.

Ἐν Ἀθήναις παρὰ τῷ βιβλιοπώλῃ Κ. Ν. Νάκη.

